

OBRES GUANYADORES 2022

22è concurs literari RELATS DE DONES

5è concurs de
CÒMICS PER
LA IGUALTAT

OBRES GUANYADORES

1r Premi:

Carla Clúa Alcón

ODA A LES ÀNIMES

2n Premi:

Xènia Canela Reynals

CULPA

3r Premi:

Gisela Alcón Vidal

PROJECCIONS

CÒMIC GUANYADOR

Vanessa Castro Martínez

UN MONSTRE

22è concurs literari RELATS DE DONES

5è concurs de CÒMICS PER LA IGUALTAT

La literatura feta per dones fins ben entrat el segle XX era pràcticament residual. Quantes dones escriptores, pintores, artistes i de tantes disciplines s'han vist relegades, invisibilitzades o bé amagades en l'anonimat darrere d'un nom d'home perquè els seus llibres, en el cas que ens ocupa, es publiquessin?

Afortunadament la situació avui dia ha canviat a millor pels mateixos avenços en la construcció del camí cap a la igualtat, tot i que encara queda recorregut per fer.

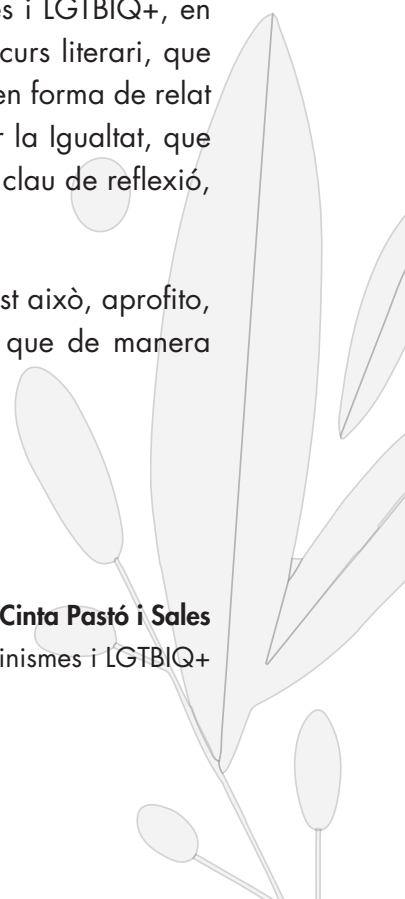
En aquest context, vull destacar la contribució i la importància del paper de les dones en la literatura, en l'art i, en realitat, en tants àmbits per a la configuració d'un model social i cultural amb valors d'igualtat.

És per això que, des de fa més de vint anys, la Conselleria de Feminismes i LGTBIQ+, en col·laboració amb el Consell Municipal de les Dones, impulsa aquest concurs literari, que en les seves vint-i-dues edicions ha visibilitzat les aportacions de les dones en forma de relat i des de la seva diversitat. El mateix he de dir del Concurs de Còmics per la Igualtat, que ho està fent des de fa cinc anys, a través del llenguatge i de la imatge, en clau de reflexió, conscienciació i sensibilització per assolir una societat igualitària.

Puc ja afirmar que aquest concurs literari té una trajectòria consolidada. Vist això, aprofito, doncs, l'ocasió per agrair a tantes participants, i als membres del jurat que de manera voluntària hi participen, que l'hagin fet possible.

Espero que aquests relats us agradin tant com m'han agradat a mi.

Cinta Pastó i Sales
Consellera de Feminismes i LGTBIQ+

Els homes fan la guerra, les dones la pateixen.

Anònim

Un cop sec. La porta del furgó es va tancar i l'automòbil vermell ple de pols va començar a allunyar-se en direcció a Barcelona. Amb ell se n'anaven els darrers deu homes que quedaven a la ciutat, la major part adolescents, que s'havien acomiadat de les seves mares amb plors carregats de ràbia i de por. Deixaven una Tarragona destruïda, buida i silenciosa. Una ciutat on els edificis dels anys 2000, ara esfondrats, s'havien mimetitzat amb les ruïnes romanes d'una antiga Tàrraco. Un lloc on fins i tot els ocells volaven baix i sense fer soroll, per no cridar l'atenció.

Els del furgó eren els darrers deu homes. No n'hi havia més. La cadena de guerres, l'una rere l'altra, que s'havien produït des del 2030 havien deixat les ciutats òrfenes de mascles i plenes, en canvi, de dones i de nens. Ells havien marxat a combatre, elles s'havien quedat. S'havien quedat per amagar-se, per cuidar-se dels infants i dels malalts i per assegurar la continuïtat de l'espècie humana. El codi de conducta «Birkenhead Drill» se seguia en totes les situacions de perill de mort: calia evacuar abans els més vulnerables i indefensos, entre els quals hi havia, per descomptat, les dones.

Però les guerres del trenta no havien sigut com les del segle anterior. Totes començaven per un habitual desig insatisfet d'ampliació de territori, ambicions digitals o competicions comercials, però, a poc a poc, s'anaven degradant fins al punt de convertir-se en guerres totals de destrucció humana. Els homes havien anat marxant de les respectives ciutats al front i no n'havia tornat mai cap, ni els d'un costat ni els de l'altre. Hi havia una set de poder i d'odi descontrolat tan gran entre ells que els havia portat a exterminar-se els uns als altres, oblidant el motiu principal de la batalla i els colors de les banderes.

Tarragona era òrfena d'homes. Ho eren totes les ciutats. Al seu lloc s'havia quedat una població femenina afamada, sense serveis i amb poca esperança. Dones de totes les edats que havien vist l'horror de la guerra, havien perdut els seus

germans, marits i pares i pidolaven entre uns carrers plens de runes i banyats per un silenci ensordidor.

Les dones, figurants de la pel·lícula sense cap línia al guió, s'havien quedat soles a escena. Els protagonistes ja no hi eren, però tampoc quedaven ni el guionista ni el director. Ningú els havia indicat què havien de fer i algunes no gosaven ni pensar-ho. No havien estat educades per prendre decisions, i encara menys si eren importants.

Però no hi ha veu més forta que la que té moltes coses a dir i no ha pogut parlar mai. D'entre els edificis destrossats de la Part Alta emergien petits grups heterogenis de dones que tenien clar que havia arribat el seu moment. Silenciades durant anys i submises del sistema patriarcal, havien viscut les conseqüències de les decisions preses pels homes. Sobretot a partir del 2028, quan, justificant-ho com una «necessitat imperiosa de reduir el cens electoral per un excés de dades al metavers», elles havien perdut el dret a vot.

La Lola era una d'aquelles noies. Tenia vint-i-vuit anys i s'havia criat al 61 de l'avinguda Ramón y Cajal amb els seus pares. Ell era enginyer i ella metgessa. La Lola havia perdut el pare a la tercera guerra, la del 2035. La seva mare va morir molt abans, durant la pandèmia del 20. Des de llavors, la jove havia après a anar sola per la vida i a cuidar-se a si mateixa. Ja no vivia a Ramón y Cajal, ocupava un petit apartament al carrer Mediona. Tenia algunes amigues de veritat, i fins i tot alguna de més especial, però la guerra l'havia tornat més freda i pragmàtica i havia decidit no aficionar-se gaire a ningú.

La guerra et pren la feina i la vida, però la Lola tenia la sort de ser fotògrafa. Li hauria agradat triar i estudiar una carrera, com havien fet els seus avis i els seus pares, però va aprofitar un cert talent que tenia per la fotografia i s'hi va dedicar. Cada dia sortia amb la seva càmera _també herència dels seus avantpassats_ i disparava a tot el que li cridava l'atenció. A vegades venia aquestes fotos a l'únic diari que encara quedava actiu.

La Lola s'acostumava a moure per la Part Alta i, a vegades, enfilava la Rambla fins a l'antic Balcó

del Mediterrani. N'hi deien així, però ella no el recordava: una bomba l'havia destruït a la guerra del 31, i des de llavors el precipici estava protegit per una barricada. Un dimarts, la seva amiga del diari li va demanar que anés cap a la zona del Parc Central perquè semblava que hi havia problemes amb el racionament. El que havia sigut un centre comercial fins al 2025 s'havia convertit en un centre de distribució d'aliments: llargues cues de dones esperaven pacientment per rebre els pocs productes que encara arribaven del camp. La Lola va fer algunes fotografies i va conversar amb algunes de les encarregades, que li van confirmar que el camió que havia d'arribar a Tarragona s'havia desviat per error a Valls i aquell dia no hi havia patates.

Satisfeta per la feina i amb un tros de pa que li havien ofert a la mà, va sortir del centre i es va trobar de cara amb la necròpolis paleocristiana. Va fer un mig somriure irònic, pensant que aquelles ruïnes havien sobreviscut intactes a les noves guerres. Va veure de lluny casa seva, el 61 de Ramón y Cajal, i va pensar en els seus pares i en com era de feliç als anys 2000. Va fer un parell de fotografies al bloc de pisos, que seguia dret. Després, va continuar pel passeig de la Independència fins a arribar a la Tabacalera.

Aquell edifici majestuós havia fascinat sempre la Lola, i ella no havia entès mai que s'estigués allí buit durant dècades, sense utilitat. La guerra havia arribat abans que la seva reforma, va pensar, i mentre observava els finestrals, ja sense vidres, va veure que hi havia moviment a dins.

La Lola va pujar les escales velles de rajola fins al segon pis i va arribar a una porta tancada. Sentia un rebombori que venia de dins. Va empènyer la porta sense gaires dubtes i es va quedar impactada, agafada al marc de fusta treballada. Davant seu, una trentena de dones parlaven en veu bastant alta les unes amb les altres. A terra, fulls de diari, fotografies, plànols i documents que la Lola no aconseguia llegir. Una de les dones li va cridar l'atenció, una que parlava fort a un grup de joves que l'escoltaven.

«L'origen de la guerra no es troba en els homes, es troba en el patriarcat! Venim d'anys de violència i d'horror només perquè a alguns homes els apassionava la guerra. Està a les nostres mans canviar-ho!», cridava aquella dona alta i prima, que duia una bena que li travessava la cara i li tapava un ull.

Les quatre joves que l'escoltaven van fer que sí amb el cap. «Jo he vist a través de les xarxes socials que a Barcelona s'estan creant grups organitzats de dones, col·lectius que han vist que ara tot depèn d'elles i s'han posat a treballar», va comentar la més jove. «El problema no som les que som aquí, és el que hi ha allà», va dir una senyora gran de cabells vermells acostant-se al grup i assenyalant la finestra. «El problema són totes aquelles dones que encara pidolen pel centre, esperant que tornin els marits a resoldre la situació. Que no ho veuen que no tornaran? Que no ho entenen que ara està a les nostres mans que la societat tiri o no tiri?», cridava en un to dur.

En un intent de portar calma, una dona d'uns quaranta anys es va acostar al centre de la sala fent gestos amb les mans per abaixar el to. Com la de totes, la seva roba estava estripada, bruta, i tota ella estava coberta d'una capa de pols. Tenia un somriure dolç i semblava la líder de la reunió. Va notar la presència de la Lola, que encara era a la porta, i des de l'altre extrem de la sala la va convidar a entrar amb un moviment de mà suau i el somriure que encara mantenia d'abans.

«Gràcies per les vostres contribucions, són totes molt útils, però recordeu que som aquí per treballar juntes; si no, això no funcionarà», va dir dòcilment. «Venim d'anys foscos, dècades que no desitjaria a ningú, i totes hi hem perdut molt: persones, oportunitats i vida. Ara no només podem canviar les coses, sinó que és la nostra obligació fer-ho. Ara podem recuperar la veu que no hem tingut mai i començar a marcar les nostres regles, pacífiques, igualitàries i responsables. Abolim el que sempre hem criticat i construïm el que sempre hem defensat, ho devem als nostres fills i filles. I recordeu, nosaltres no volem tenir poder sobre ningú: només sobre nosaltres mateixes.»

[Dedicat a les víctimes de totes les guerres.]

No vaig ser-ne conscient fins que no va aparèixer. Aleshores me'n vaig adonar, totes les dones en tenien una! Una petita capseta quadrada, entre les entranyes i la pell, que sobresortia just a l'altura de la boca de l'estómac. Em va sortir un dia, quan encara era ben petita i crec recordar que havia fet enfadar la meva mare perquè havia arribat un cop més amb els pantalons esparracats i m'havia hagut de cosir una genollera a sobre de les tres que ja tenia. Ella havia fet que no amb el cap, i havia dit sospirant que què en farien, de mi, tot el dia per terra, que ves si no podia estar quieta com la resta de nenes.

No vaig voler dir res d'allò que de sobte formava part de mi, i desitjava cada nit amb tota la meva força que aquella nova companya de viatge desaparegués, tot i que a ella semblava no venir-li de gust marxar i només feia que créixer cada dia una miqueta més. Un vespre, mentre era a l'habitació i estava contemplant al mirall com podia seguir dissimulant-la, la meva mare va obrir la porta de l'habitació i em va veure. Va agafar-me i va recollir-me entre els braços, i mentre tenia el cap al seu pit les nostres caps es van tocar. Vaig posar-me a plorar. «Mare, vull que marxi, no m'agrada això que m'ha sortit.» Va intentar tranquil·litzar-me, em va dir que no havia de patir, que totes les dones ho teníem i que no passava res. «S'anirà fent gran amb els anys», va dir. «Que no, mama, que no em fa sentir bé. Treu-m'ho, sisplau.» Però no hi podia fer res, perquè allò era part del que érem, part de la nostra condició com a dones. «Però què és?», preguntava jo. «L'anomenem culpa», em deia ella. «I per què els nens no ho tenen?», tornava jo. I ella només em mirava, amb aquella mirada de condescendència i resignació, i m'abraçava i em tornava a mirar, perquè jo tenia moltes preguntes, i ella no tenia respostes.

Passaven els anys, i amb ells aquells silencis que acompanyaven tot el que ens rodejava, i amb

aquells silencis les pors, i aquella calma tensa de quan tot està immòbil i sembla que aquí no passa res. I amb aquell mutisme, les caps es creixien i creixien juntament amb el pas del temps.

Durant els anys de joventut les culpes creixien molt ràpid: la culpa per ser tan promíscua, la culpa per ser massa pudorosa, per voler follar, per no voler follar, perquè aquella nit volies follar i després potser ja no, perquè hòstia, aquella nit volies follar i després ja no, i no ho vas poder dir. La culpa per no ser bona estudiant, per fer tard a les nits, per voler parlar alt i parlar fort, per tenir sexe amb homes i també amb dones, per no tenir-ne amb ningú, la culpa per no ser prou, per decebre els pares, per no complir les seves expectatives, per no haver callat, per no haver parlat, per menjar massa, per menjar massa poc, per no complir els estàndards, per tenir un gènere que no és el que t'havien assignat. Culpa, culpa i culpa, que s'anava amplificant. I mirar-se al mirall, i cada cop aquell petit tremolor de quan la capseta es feia una mica més gran. I altre cop la culpa perquè enguany tampoc has arribat a l'estiu sense aquells quilos de menys, i aquella culpa perquè enguany no t'has aconseguit engreixar ni un gram i et segueixen dient que així de prima segur que no estàs sana. I la culpa i culpa i culpa, per marxar fora a viatjar i estar lluny de casa i no cuidar els teus, i la culpa de perdre's aventures perquè la caps et pesa massa i no tens valor per sortir de casa. I les pitjors, la culpa de pensar que no hi hauries d'haver anat sola, la culpa de creure que el teu veí només volia jugar amb tu, la culpa de per què no li vas dir que no, i la culpa que s'esmuny entre l'aigua de les tres vegades que vas haver de dutxar-te perquè et senties bruta.

I els anys passaven per a aquelles dones, i el creixement d'aquella caps no remetia. I sentien por, i volien que allò parés, però ningú deia res, ningú en parlava perquè la culpa de dir-ho també era massa gran. I així sumaven anys, i noves

culpes. I ara era la culpa per ser mala amiga, mala nòvia, mala ciutadana i mala cosina. Per tenir fills, per no voler-los tenir, per agafar la responsabilitat laboral que t'has guanyat i ser mala mare, culpa per reduir-te la jornada i perjudicar la carrera professional per quedar-te a casa cuidant, culpa per estar lluny i no cuidar, i culpa per no voler-ho fer i quedar-te al poble, amb tot el que t'estàs perdent. I culpa per menjar-te aquell croissant, i culpa per tenir cinquanta anys i no semblar que en tinguis vint, i culpa perquè tens estries, perquè t'han caigut els pits. I culpa perquè avui no t'has depilat, i on vas així, i que marrana que ets. I la culpa, la culpa, la culpa...

Un dia, quan era a la vora de fer quasi trenta anys i la culpa em pesava més que mai, la meva amiga L em va agafar de la mà i em va dir fluixet que em portaria a veure el mar. La L tenia una de les culpes més grans que havia vist; tot i ser poc més gran que jo, li havia crescut quan era molt petita perquè havia hagut de callar tot el que li estava passant durant molt de temps. Vam anar a la costa i ens vam asseure ben juntes en una tovallola petita, i vam estar molta estona sense dir res. En un món on només hi havia soroll, em reconfortava estar en silenci al seu costat i només sentir com les ones picaven a les roques més abruptes. El balanceig del mar em feia sentir en pau, i volia que una d'aquelles onades se m'emportés ben lluny d'aquella costa aspra. Va començar ella a parlar, amb veu calmada, com si portés el discurs après de casa, però amb aquella mica de vaivé de quan algú t'està fent una gran revelació. Em va explicar les històries de la seva vida que havien fet que arrossegés tant i tant de pes, va agafar-me la mà i la va posar damunt la seva capsa, i vaig notar aquella agitació sota el meu palmell, la que havia viscut tantes vegades en la meva pell; aquest cop, però, tirava cap endins. Em va dir «Ja veuràs, prova-ho», i sense deixar-me la mà i mirant-me als ulls vaig començar a destapar jo també alguns dels càrrecs que portava amb mi. I de cop la

meva capsa va començar també a fer-se un xic més petita, i podia obrir la boca i agafar aire per primer cop en molts anys. I ens vam treure la roba, i vam nedar dins el mar, i els nostres cossos flotaven i jo sentia alliberament i menys pena. «I com pot ser?», pensava, «Per què ningú m'ho ha explicat abans?!».

L'endemà vaig parlar amb una altra amiga, i aquesta amb una altra, i l'altra amb una altra. A vegades ens reuníem unes quantes i xerràvem i xerràvem durant hores, i les nostres capsos s'anaven fent cada cop més petites, i vam deixar de caminar encongides, i podíem aixecar el cap, i tot i que no desapareixien ens sentíem millor. No va ser fins que van començar a remetre les nostres capsos que la resta de la gent es van començar a adonar que les teníem, com si haguéssim estat tots cecs, com si aquella protuberància fos una elecció, com quan jo era petita, i un dia de sobte n'haguéssim sigut conscients.

La meua àvia m'ho va dir: «Nena, no hi vagis». Jo no li vaig fer cas i hi vaig anar; volia tenir l'experiència. Aquesta invitació arriba a la població quan som adolescents, ens l'envien a través del sistema educatiu. Des de petits ens diuen que l'error és sinònim de fracàs i s'ha d'evitar. És la condició per aconseguir la felicitat. El Govern, que es preocupa de la ciutadania i del nostre èxit, ens posa a l'abast dues projeccions lliures de tot càrrec durant la nostra vida: una a l'adolescència i l'altra a la vida adulta. A l'adolescència quasi tothom la fa perquè, ens diuen, és un moment difícil per prendre decisions. Fa uns quaranta anys que aquest servei va començar i ja ha planificat la vida de molts adolescents cap a l'èxit; a partir dels cinquanta anys ja no cal fer les projeccions. Ja es tracta, ens diuen, de viure una vida feliç.

6 Vaig fer la sol·licitud de la meua projecció: era una descripció detallada sobre mi i els meus interessos, requisit per poder fer una bona anàlisi. Vaig enviar tots els qüestionaris i es va resoldre de manera virtual; mai parlem directament amb ningú més enllà de la família i algú del veïnat. L'endemà ja tenia cita per veure la meua projecció. Va ser un dijous a la tarda, al Centre d'Orientació Integral de la meua ciutat; queda una mica apartat del centre, però uns autobusos llançadora t'hi porten. Vaig mirar al meu voltant i vaig veure molta gent de la meua edat que no havia vist mai. El silenci a l'autobús era total.

Els autobusos anaven plens de gent, entre joves que hi anàvem per primera vegada i adults que hi anaven per segona. Em van enviar un document on hi deia «porta G, planta 4, àrea C, cabina K». En baixar de l'autobús ens vam creuar amb un grup de gent que sortia de la seva projecció amb cara de satisfacció i en silenci esperava l'autobús per tornar. Dels que vam arribar, tothom anava directament a la porta que li havia tocat, amb decisió, perquè les indicacions eren molt clares i en qüestió de minuts el carrer quedava desert. Ho recordo perquè vaig mirar enrere abans d'entrar

i vaig veure el carrer buit i com els autobusos marxaven plens de persones que havien resolt el seu futur. Vaig arribar sense dificultats a la cabina K, on hi havia una pantalla amb el meu nom i el meu codi identificador. Vaig entrar i em vaig asseure en una butaca anatòmica molt còmoda; a la dreta hi havia un dispensador d'aigua amb gots i un dispensador de vapor aromatitzat per netejar l'aire. Una veu en off em donava la benvinguda i em demanava que estigués atenta i que fes un bon ús del que veuria.

En la primera projecció em vaig veure formant part d'una comunitat de treball amb una feina molt específica i molt repetitiva, amb un sou molt baix i sense al·licients. Allí coneixia una persona amb qui tenia alguns punts en comú; hi vaig compartir espai durant un temps però va desaparèixer i jo tenia una vida grisa i plana. La feina no motivava gaire i m'afectava el caràcter.

En la segona projecció em veia molt contenta. Tenia una parella, treballava menys hores i sempre era a casa. Hi havia dues criatures petites i veia els meus pares, i teníem contacte amb la natura i un habitatge clar i espaiós.

No hi havia dubte. Triava la segona projecció. Vaig informar-ne al Centre d'Orientació Integral i em van assegurar l'èxit per haver triat aquesta opció. Els adolescents ho teníem fàcil: volíem l'èxit, i no el fracàs. Em preparaven una planificació segons l'opció triada. No em calia gaire formació perquè la meua aportació a la comunitat de treball seria molt baixa i la meua opció implicava cuidar la casa i les criatures.

Una de les coses que no vaig veure a la projecció i que més em va afectar, perquè no hi estava preparada, va ser la pèrdua de la meua àvia, amb qui tenia un lligam molt especial. Va viure cent sis anys i havia conegut tres segles. Havia nascut a finals del segle XX, el 1996, i havia conegut grans canvis socials. Hi havia moltes coses que les trobava sorprenentment bones perquè eren molt útils, sobretot el que tenia a

veure amb la medicina, tractaments nous i poc agressius, recuperacions ràpides, fàrmacs quasi miraculosos i un servei mèdic virtual molt ràpid. La vellesa s'encarava d'una manera més còmoda perquè la piràmide de població havia fet desenvolupar tot el món de la geriatría. Els seus ossos i el seu esquelet funcionaven molt millor que el de la seva mare i el de la seva àvia. La vida, en aquest sentit, era millor. En altres deïa que no.

Em vaig adonar que, contra tot pronòstic, havia crescut d'una manera diferent a la que s'esperava gràcies a les llargues converses amb la meva àvia. Som una societat individualista, cadascú té la seva feina i fa una aportació a la comunitat de treball, les relacions personals han quedat desfasades. Hi ha feines que en els darrers cinquanta anys han canviat; ja no anem a perdre el temps als centres comercials perquè tot ens arriba a casa, hi ha programes per fer esport des de casa; i l'escola va fer un gran canvi a mitjans del segle XXI: ja no és presencial i només tenim contacte visual amb una mentora. Virtualment, vivim millor. Les relacions socials no ens calen com abans i des de casa ho podem fer tot sense ningú. La meva àvia va influenciar-me molt en aquest sentit, perquè els valors de la seva època els va continuar practicant amb mi. Em va ensenyar a tenir lligams amb les persones, i que això no ens feia més dèbils com ens feien creure sinó més forts i més segurs, i me'n posava molts exemples; el que més em va impactar va ser el de les feministes dels anys setanta del segle XX, que havien aconseguit, com a col·lectiu, canviar la seva situació. «Encara que ens sembli estrany, les dones de l'època de la meva àvia no tenien dret al treball, a fer-se un document o a obrir un compte en un banc si un home (pare, germà o marit) no els donava el consentiment. Tampoc es podien divorciar i refer la vida, ni tenien facilitats per controlar la natalitat, i moltes eren maltractades i no tenien cap defensa. Quan es van unir, van aconseguir els grans canvis. A mi encara em va tocar lluitar molt, però vaig

fer el que volia fer i amb qui volia, lliurement», m'explicava emocionada l'àvia.

Vaig veure que les relacions que tenia des de la seva joventut no era cosa de vells, sinó una font inesgotable d'energia (ella en deïa amistat). Ella va saber crear un lligam amb mi, un fil que ens mantenia connectades. Va tenir temps d'explicar-me la seva infantesa i la infantesa de la seva mare, fins i tot la de la seva àvia i la de les dones que ens havien precedit, perquè ella estava molt orgullosa de venir d'un matriarcat quan la societat era molt masculista, conceptes dels quals ja no es parla. Abans de morir em va regalar el llibre de les dones de la família, on hi havia set generacions i les formes de vida de cadascuna («si no entens d'on venim no entendràs on hem arribat», em deïa). He vist els rostres de les set generacions anteriors a la meva, conec les seves vides i sé que estic lligada a elles. M'agrada llegir-lo i rellegir-lo, mirar les cares de les dones que m'han precedit i buscar-hi semblances. Imagino les seves vides quotidianes amb les seves dificultats; ella m'ha fet sentir emocions.

La meva àvia va ser molt crítica amb les projeccions. Recordo la conversa amb els meus pares quan em tocava anar-hi, els feia veure que ells no n'havien fet perquè encara dubtaven del sistema i la vida els havia anat prou bé i que no calia que cap expert ens dirigís sobre què havíem de fer i com havíem de viure la vida.

«El millor de la vida és la sorpresa, és llevar-te al matí i no saber què et portarà aquell dia, és atrevir-te a fer i sentir, saber esperar, equivocar-te i rectificar, caure i aixecar-te. No vulguis anar de pressa, no vulguis tenir-ho tot lligat, busca l'efecte imprevist. La millor part de la vida és això. No és casualitat que faci molts anys que ens dirigeix un Comitè Regulador _que abans anomenàvem radical_ que anul·la la col·lectivitat, que vol que les dones participin poc de la comunitat del treball i les torna a deixar a casa. És més fàcil guanyar un individu que una col·lectivitat. No em crec que

la psicotecnologia que fa les projeccions ho faci honestament», argumentava l'àvia.

Quan l'àvia va passar a un altre estadi _ella en deia morir-se_ vam organitzar la cerimònia de comiat com es feia normalment, amb un grupet molt reduït de persones, però de manera espontània va venir un munt de gent, gent que sentia la seva pèrdua i mostraven, sense cap mena de pudor, la pena i la resignació a no veure-la més, amb llàgrimes i dolor. Ella havia establert lligams invisibles amb tots ells i elles, i amb algunes persones hi tenia una relació de complicitat, de confiança o simplement de conversa. Veure-ho i viure-ho em va fer acabar de canviar la perspectiva, i tenia dubtes molt sòlids d'aquest món bonic que em prometien, i també vaig entendre que jo sentia, i que em feia mal la seva pèrdua.

Aquesta va ser la darrera lliçó que vaig aprendre d'ella. No lligava amb les projeccions. Ens

educaven alleugerint motxilles: el passat no importa, només el present i l'èxit. Per què ens fan creure que el passat és una llosa que no ens deixa avançar i que les relacions personals són innecessàries? M'agafen ganes de sentir, d'experimentar, de lluitar pel que jo vull per a mi. Vull saber, vull formar part de la comunitat del treball com a experta i crear lligams invisibles. Vull escriure el meu capítol del llibre de les dones, i ho vull fer per mi mateixa, no per les projeccions.

Renunciaré a la projecció sense aixecar sospites perquè potser intentaran reeducar-me. «Tots hi perdem, especialment les dones», m'havia dit l'àvia.

Hi soc a temps i segur que no estic sola, hi ha d'haver algú més que vulgui sentir com jo, potser algú que hi havia en aquell autobús. Vull ser jo, vull ser una dona, vull ser una dona lliure.

Perquè els monstres venen de països llunyans

Perquè són únics, originals i no s'assemblen a ningú

ELS MONSTRES NO PORTEN FALDILLES

I ja saps que no m'agraden

A mi el que m'agrada és fer el pi i la roda

SÓN FORTS I VALENTS

lluiten contra prínceps blaus fins i tot sabent que perdran la batalla

22è concurs literari
RELATS DE DONES

5è concurs de
**CÒMICS PER
LA IGUALTAT**

